

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXX. An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Vt Eruditio ocularis rudium, Excitatio charitatis in Deum & Sanctos; Exemplum; memoriae Christi & Sanctorum custodia, Confessio fidei. &c.

Atque ista de vsu imaginum: iam de Cultu.

QVÆSTIO LXXX.

An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI id cum diris execrationibus pernegant, multis nixi mendaciis: Vt videre est in meo *Mendace Antipap. part. 1. q. 7.*

SVADENT istis. 1. Cultus simulacrorum seuerè vetatur, *Exod. 20. Deut. 4. Rom. 1.* Non quòd Iudæi ac Gentes idola ipsa pro Diis haberent; cum in iis Deum verum colebent: sed quòd nollet sic coli Deus: quantò minus Sanctos coli patitur? Id quod pluribus docere laborat Calvinus apud *Bellarmin. cap. 10. quæ c. 13. 14. 15. 16 &c.* refelluntur: ea huc reddere pretium non est. 2. Imago est idolum, & contra: ergo prohibita.

AVTOR. I. Respondeo istis: Iudæi vocabant idola Deos: *Exod. 32. Fac nobis Deos. Iudicum 18. Deos meos abstulisti.* Item Ethnici: *Dan. 5. Laudabant Deos suos aureos, areos: &c.* 2. Iudæi facti vitulo Deum sunt obliti verum, *Deut. 32. Psal. 105.* 3. Iudæi in idolis non intendebant colere vnum verum Deum: quia Deum corporeum quærebant: & Ægyptio vitulo similem, dicto Apim, &c. Vide *Bellarmin. c. 13. &c.*

AD II. Imago est vera rei similitudo; idolum falsa, quia est rei quæ non est: & non principio, sed denique serpens colebatur.

II. Cùm apparatus ipse vsusque sacrarum imaginum multiplicem habeat commendationem, vti patet; & Scri-

pturæ Autoritatem; de qua etiam in *Antichristo part. 1. quæst. 24.* idcirco & Cultum Deo in Sanctis suis per eas, vt per signa, exhibitum esse sanctum oportere necesse est.

III. Ita verò omnis retrò tenuis, tradidit, defenditque veneranda Antiquitas, testibus Conciliis sacris Generalibus: vt Synodo VI. & Conc. Romano anno 733. &c. apud *Bellarmin. l. 2. de Sanctis c. 12.* Et si tempore Iconomachie quædam conciliabula Sanctos, ipsorumque iconas impugnarint, tamen ait *verus August. l. 2. de bapt. c. 3. Concilia particularia plenariis sine dubio cedere debent:* Vt duo Constantinopolitana & Francofodanum.

Huc communis S. Patrum accedens consensus istum in sensum *Lactantii de Passione Domini:*

Flecte genu, Lignumque Crucis venerabile adora.

IV. Quot, quantis, quam illustribus Deus miraculis qua Vsum, qua Cultum S. imaginum adprobavit? Ad *Hæmorrhoidisæ* imaginem herba excresecens omni morborum generi medebatur, teste *Eusebio lib. 7. hist. c. 14.* *Iuliano* eandem remouente, suamque substituente hanc de cælo diffregit ignis, capite procul proiecto. Id quod Christi statuæ occidisse mentiuntur *Magdeburgensibus Centur. 4. c. 13.*

V. Homo est honorabilis, quia imago Dei est: ergo & Christi ac Sanctorum imagines. Quod enim vni conuenit, quia imago est, id omnibus imaginibus conuenire necesse est. Ratio autem cultus est repræsentatio: hæc si Sancti est, is religiosus est; hæc si ciuilis, & is ciuilis est.

Itaque finis determinat cultum imaginis; non qualitas imaginis in homine vivo, aut in statua insensibili.

VI. Imago Regis est venerabilis, quia Regis est; ergo & Christi, & Sanctorum. Item est capax iniuriæ ac contumeliæ: ergo & honoris.

VII. Iustè idola destruxit Theodosius; quia fallorum erant Deorum: ergo verè Sanctorum icones iustè colit Christianus.

VIII. Iconomachi fuerunt Iudæi, aut Mahumerani, aut Nicromantici, aut Heretici, id est, impii, athei: At defensores imaginum viri Sancti. His igitur, nõ illis credendum. Nec enim Deus per inimicos Dei docet Ecclesiam Dei. Nam qui non colligit mecum, dispergit. Luc. 11. Odit autem diabolus imagines; sunt igitur iconoclastæ ex parte diaboli. Vide Bellarm. & meam *Genealogiam part. 1. quæst. 24.*

Q V Æ S T I O LXXXI.

Quatenus Christi & Sanctorum imagines sint colendæ?

LVTHERO-CALVINISTIS, si velint, informandis; Orthodoxis confirmandis, fit quæstio hæc. Quidam honoratur trifariam, Per se, vel per Accidens: Propter se, vel aliud: Propriè, vel impropriè. 1. *Per se*, rei suppositum, cui inest ratio venerationis: Vt Rex per se, vt quis: Regia dignitas, per se honoratur, vt Qua: Purpura per accidens. 2. *Propter se res* honoratur, cuius ratio venerationis non aliunde pendet: Vt rationalis natura. *Propter aliud* ea, cui inest ratio honoris, sed quæ ab alio

dependeat: Vt imago Christi vel Sanctorum. 3. *Propriè* honoratur, quod verè sui ipsius ratione honoratur: *impropriè*, quod loco alterius colitur. Vt cū funus per statuam alicui ducitur, absente corpore: Ceu Traianus mortuus triumphauit Romæ, statuæ circumnectâ. Ex his subiectas asserimus conclusiones.

I. *Imagines Christi & Sanctorum veneranda sunt non solum per accidens & impropriè, sed etiam propriè, sic vt terminent ipse venerationem in se, non tantum vt vicem gerunt exemplaris.* 1. Quia Conc. VII. act. 7. dicit esse venerandas, sed nõ latriâ. 2. Quia quod dicitur impropriè, potest simpliciter negari: si ergo impropriè solum venerandæ forent imagines: posset simpliciter negari esse venerandas; quod Conc. VII. damnat. 3. Decernit idem esse venerandas vti Euangelium, & sacra vasa. Quia eis inest quid sacrum, scilicet imago, & dedicatio facta cultui diuino.

II. *Non sunt imagines adoranda latriâ propriè: impropriè tamen & per accidens potest coli.* vt prototypon; dñi pro exemplari accipitur imago & cultus mente refertur ad exemplar: Ita D. Tho. 3. q. 25. a. 3. Idque non ratione materiæ, aut formæ; sed solius actualis representationis.

III. *Nulla imago per se & propriè, eodem adoranda est cultu, quo exemplar ipsum.* 1. Sic Concilia, & Patres. 2. Quia latria soli Deo sic debetur. Exo 20. *Deos aureos & argenteos non facietis mecum.* Quia imago est inferior exemplari: ergo nec cultu latriæ est colenda pari. Non cultu interno; qui est apprehensio vt

R pri.